

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

POPŮVKY (okr. Brno - venkov)

„Panské nivy“. Neolit - MMK II, eneolit - jordanovská kultura, keramika s brázděným vpichem a KNP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výstavbou skladového areálu firmy MOTIP byl proveden záchranný archeologický výzkum. Lokalita se nachází 500 m SZ od okraje intravilánu obce Popůvky v nadmořské výšce 315 - 317 m a leží na JV svahu mezi dálnicí D1 a silnicí č. 602 Brno - Rosice. Po odhumusování plochy staveniště se vyrýsovalo 7 sídlištních objektů. Ve dvou objektech (obj. 1 a 5) nebyl zjištěn žádný archeologický materiál, v obj. 2 se nacházela část mísy jordanovské kultury a zlomek BI a ŠI. Objekt 3 - oválný hliník (8,1 x 5,8 m), obsahoval keramiku ze staršího eneolitu (část hrnce kultury nálevkovitých pohárů) a znotěrky. V objektech 4 a 6 pak bylo možné rozlišit keramiku kultury s MMK (pravděpodobně fáze IIa) a ostatní zlomky keramiky lze datovat jen rámcově do neolitu či eneolitu. V nepravidelné jámě (obj. 7) o rozměrech 4,0 x 2,9 m a relativní hl. 67 cm byla v nejhlubší části objektu (hl. 50 - 60 cm) zjištěna kumulace keramiky, přičemž zlomek mísy na nožce patří jordanovské kultuře a jeden střepek je zdobený brázděným vpichem. Nález z objektu 7 je dosud první na Moravě, kdy v jednom nálezovém celku vystupuje společně keramika s brázděným vpichem a keramika jordanovská (Bálek - Košťuřík 1998).

Miroslav Bálek, ÚAPP Brno

Literatura:

Bálek, M. - Košťuřík, P. 1998: Nové neolitické a eneolitické nálezy z Popůvek, okr. Brno - venkov. In: Ve službách archeologie. Sborník k 60. narozeninám RNDr. V. Haška, DrSc. 13-21. Brno.

Resumé:

Popůvky (Bez. Brno-venkov). „Panské nivy“. Neolithikum - MÖG. Siedlung. Rettungsgrabung.

POPŮVKY (okr. Brno-venkov)

„V šípu“. Neolit - kultury s lineární a moravskou malovanou keramikou. Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 1994 byl proveden záchranný archeologický výzkum při stavbě čerpací stanice pohonných hmot Shell a hotelu Extra v Popůvkách. V prostoru již dříve známé lokality „V šípu“ byl v rýhách pro doprovodné inženýrské sítě prozkoumán V. Růžičkou jeden objekt kultury s moravskou malovanou keramikou. Ve vyšších partiích svahu byly zachyceny ve vrstvách střepy kultury s lineární a keramikou a z mladší doby bronzové.

Petr Vitula, ÚAPP Brno

Resumé:

Popůvky (Bez. Brno-venkov). Jungsteinzeit - Linearbandkeramik, Mährische bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV - DRŽOVICE (okr. Prostějov)

Prostějov - Držovice - areál firmy Aqua styl, ul. U cihelny 2. Kultura lidu s lineární keramikou. Sídliště a hroby na sídlišti. Záchranný archeologický výzkum.

V dubnu a červnu 1998 provedlo Muzeum Prostějovska v Prostějově ve spolupráci s Ústavem archeologické památkové péče Brno záchranný archeologický výzkum na stavbě výrobní a provozní haly firmy Aqua styl s.r.o. v Prostějově - Držovicích. Na mapě 24 - 24 - 08 je lokalita vymezena bodem: 27 mm od Z s.č. a 267 mm od J s.č.

Zkoumaný prostor se nachází na sprašové terase nad říčkou Hloučelou, v intravilánu obce na místě minulé zástavby. Je součástí rozsáhlé polykulturní lokality v literatuře se objevující pod označením Držovice - cihelna, Díly odvahoviční ad. Námi zkoumaná plocha měla velikost cca 900 m² (24 x 37 m) a bylo na ní prozkoumáno celkem 13 sídlištních objektů a dva kostrové hroby. Terén terasy zde mírně klesá k jihu, nivelety sprašového podloží se zde pohybují od 227 do 226 m n. m.

Nejvíce archeologického materiálu jsem získali ze zásypu rozsáhlého hliníku. Na jeho okraji se nacházela velmi dobře dochovaná hlíněná pec. Byla vytesaná do sprašové stěny hliníku, měla částečně zachovanou klenbu a její stěny byly dosti tvrdě vypálené. Jako předpecní jáma sloužil zřejmě pod ní umístěný sklípek. Většina dalších zjištěných objektů patří do kategorie běžných sídlištních sídlištních jam - kruhové nebo oválné půdorysy, nepřiliš hluboko zahloubené, mísovitý nebo mírně hruškovitý profil, hnědočerný jílovitohlinitý zásyp s úlomky mazanice. Jámy větších rozměrů můžeme přiřadit k drobnějším hliníkům s několika sklípkovitými zahloubeninami. Jeden objekt by šel interpretovat jako tzv. stavební jáma. Z výzkumu byl získán reprezentativní archeologický materiál, který datuje sídliště do mladšího stupně LnK. V jednom objektu byly nalezeny zlomky keramiky i s typickou výzdobou šareckého stupně.

Nejvýznamnějším nálezem v Držovicích je zjištění neolitického kostrového hrobu. Hrob byl umístěn do běžné jámy, která po skončení své funkce na sídlišti posloužila jako základ hrobu. Skelet ležel na zádech, hlavou k jihu, s pohledem otočeným k západu, ruce a nohy silně pokrčené. Podle antropologického posudku RNDr. M. Dočkalové se jedná o hrob 25 - 30 leté ženy, velmi gracilní postavy, která v době úmrtí měřila 152 -153 cm. Druhý hrob byl porušen mechanizací při skrývce. Nacházel se v sídlištní vrstvě a dochovala se z něj pouze spodní část skeletu. Nohy mrtvého ležely v anatomické poloze a jejich natažená poloha určuje možnou orientaci hrobu J - S. Bohužel, se nenašel žádný datovací materiál, stejně jako se nepodařilo lokalizovat hrobovou jámu. Tento skelet by mohl patřit ještě k nedalekému mladohradištnímu pohřebišti, zjištěnému na počátku století v držovické cihelně, vzdálené od našeho výzkumu necelých 100 m. Materiál spolu s nálezovou zprávou je uložen v Muzeu Prostějovska pod inv. č. 100001-100537.

Pavčina Procházková, Muzeum Prostějovska v Prostějově

Resumé:

Prostějov-Držovice (Bez. Prostějov). Str. U cihelny 2. Neolithikum - LBK. Siedlung. Gräber. Rettungsgrabung.

ŠEBKOVICE (okr. Třebíč)

„Holeček“. Neolit-MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Toto nově objevené sídliště souvisí s již dříve známým sídlištěm v trati „Holeček“, které se nachází na protilehlém jižním svahu nad bývalým rybníkem asi 150 m severně od objevené lokality. Z tohoto sídliště pochází ze starších nálezů i celá menší nádobka a dále pak štípaná i broušená industrie a zlomky keramiky. Po orbě lze na zoraném poli zjistit výrazně se rýsující tmavé objekty. Jmenované sídliště je řazeno do II. stupně kultury s moravskou malovanou keramikou (Kovárník 1975, 93).

Při provádění výkopů byl v trati „Holeček“ porušen sídlištní objekt II. stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Jednalo se o mělký mísovitě zahloubený oválný objekt o Ø 1,5 m a hloubce 0,5 m. Výplň objektu tvořila převážně černá hruškovitá zemina s kousky mazanice, uhlíky a s keramickými zlomky. Objekt byl ze třetiny zničen průběhem výkopu a